

SLOVENIJA.

List 24.

V petik 22. Kimovca

1848.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

All je res, de bodo morali kmetje odpravljene gruntne dolžnosti grajšakam sami poverniti, grajšaki pa pri timu odkupljenju veliko veliko zgubiti?

Iz sklepov visokiga deržavniga zbora od 31. velkiga serpana in iz cesarskiga ukaza od 7. kimovca smo zvedili za gotovo, de za nekatere odpravljenih gruntnih dolžnost se imajo grajšaki ali drugi posestniki grajskih pravic odškodovati, za nekatere pa ne — de za vse iz osebniga podložništva, iz gosposkniga varstva, iz gosposkne sodne oblasti izvirajoče pravice in prijeme opravičeni nobeniga odškodovanja terjati nimajo — de pa za take poslužbe, davke v prideljkih in v denarjih, ki jih je posestnik kakšniga zemljiša kakor tak (alsolcher) desetnjaku, gruntnemu al fogtiškemu gospodu opravljati imel, se ima berž ko berž primerno odškodovanje odločiti.

Ti sklepi nas prepričajo, de prevagljiva večina gospodov poslancov deržavniga zbora obstoji iz modrih, poštenih, pravicoljubih mož, in de deržavni zbor ni, kakor se je bilo po kričanju nekterih bedaležov bati, kako vandalsko al avarsko kardelo, katero bi hotlo milijone deržavnih prebivavcov s eno besedo opliniti in za vselej na beraško palico spraviti. Dosti imamo pa še čez te reči od modriga in pravičniga presojenja tistiga odbora pričakati, kateri ima obsirna načrt postavbe čez doveršenje in izpeljanje imenovanih sklepov deržavnemu zboru predložiti, zakaj dozda jni sklepi so le splošni in ne gledajo na posebne okoljine.

Prehitenje je h koncu lova trobiti prej ko jelen pade, in prehitenje bi se morde tudi zdelo čez odkupljenje gruntnih dolžnost kaj pisati, ker visoki deržavni zbor na mnenje posamesnih deželanov gledal ne bo. Pa če se v nemških novicah in časopisih še zmiraj toliko čez te reči piše, naj bo tudi dopušeno v Slovenji čez to kaj po domače pomeniti se.

Ne bo dvomiti, de med dolžnostmi, katere iz osebniga podložništva in gosposkniga varstva izvirajo, se imajo šteti: 1) tlaka in davki v denarjih od sabenjegov in drugih ljudi, kateri zemlje nimajo in le samo za to, de v grajski okolici dihati smejo, dolžnosti opravljajo, 2) vsa lovska tlaka (Jagdrobot), to je dolžnost kmeta po gojzdovih psam enako divjo zver slediti in lovcu na proti goniti, 3) vsa pošiljavka tlaka (Botenrobot), po kateri kmetje grajšakam dopise in odpise na dalje nositi morajo za nič ali za toliko de si komaj duhana kupiti zamorejo, 4) tlaka za zidanje in popravlanje gradov in pristav (Baurobot), 5) grajska straža (Schlosswache) in pospremljenje gospodov in popotnikov po samotnih nevarnih krajih, ali pa plačilo za take že davnej ne več potrebne službe. Vse te in še razne druge na zgol sužnost operte dolžnosti so bile dosti poznej, kakor fevdalska zveza al gruntna podložnost vpeljane in podložnikom nasiljene, pravično je tedaj de se brez odškodovanja odpravijo. Sodna pravica nikomur kot višjemu deržavnemu vladarju ne gre, žlahniki in grajšaki so si jo v sredočasnim preteku (Mittelalter) osvojili, poznej so jim jo vladarji pripustili, če jim pa zdaj deržava to pravico odvzame, ne morajo za prijeme iz tiste izvirajoče nič terjati.

Drugačne podloge imajo tiste gruntne dolžnosti, katere je deržavni zbor za odkupljive

spoznal in sklenil, de imajo za-nje grajšaki primerno odškodovanje dobiti, ker na gruntih, ne na osebah leže. Taki so: desetina, gorsina, tlaka za obdelovanje grajskih zemelj, žitnica al kazen, kuhinske al male pravice (Kleinrechte). Kjer so čez te dolžnosti pisane pogodbe, ni čez nje clo nič dvomiti in pogodbe so žive priče, kjer pa taci pogodb ni, nam dogodivšina zanje spričuje.

Dogodivšina nam pa zastran začetka, osnovanja in vterjenja podložnosti gruntnih posestnikov to le pové: 1) V starodavnih časih so vsi narodi zlato svobodnost vživali, in zemljiša, dokler še kmetijstvo cvetelo ni, so bile vsako leto med posamesne družine po potrebi razdeljene, pa tudi po zaslužkih, namreč posamesnim gospodarjem al drugim verlim, modrim in hrabrim možem so bili večji deli zemlje odmerjeni, ako so soseski al celimu narodu posebne službe storili, postavim v posvetovanju pri narodnih zborih, v sodbah, v brambi proti divjim zverinam ali proti sovražnikom.

2) Ščasama, kadar so se ljudje kmetijstva bolj lotili, se niso zemljiša več vsako leto razdeljevale, temuč enkrat razdeljene zemlje so posestnikom v last ostale, imenovali so jih svobodne lastnine (Allodje) in vsak lastnik je bil svoboden gospodar, nobenimu podložen. Obdelovali so zemlje gospodarji sami s svojo družino al pa tudi z najetimi hlapci ali z vjetimi sovražniki, katere so sužnike imenovali; stran hlapcov in sužnikov so bili vsi možki, lastniki ali ne, svobodni ljudje.

3) To pa vidimo že iz 1. de deli zemljištvo niso bili vsi enake obsirnosti, in de so nekateri gospodarji že od začetka več zemlje imeli od drugih; taki posestniki so že tačas nikoliko svojiga zemljištva svojim hlapcem al tudi svobodnim gospodarjem, katerih grunti so o pomnoženju družine premajhni bili, oddali proti temu, de so jim kakšne obresti, kaj prideljkov dajali, al pa pri obdelanju lastne zemlje pomagali.

4) Ker blagoviten posestnik vselej ložej še več pridobi, kakor revež, so tudi tisti veliki zemljolastniki svoje zemljištva zmirej bolj razširjevali al zarad pičliga obljudenja sveta, al pa v vojskah, v katerih so sovražnike iz lastnin pregnali, in pomnožene zemljištva so bile zopet ščasama tako razdeljene, kakor zgora imenovane.

5) Tako je bilo do velikiga preganjanja in preselovanja narodov (Völkerwanderung), katero je med letami 400 do skora 700 po Kristusam terpelo, in o katerim so izhodni in zahodni Goti, Markomani, Vandali, Svevi, Alani, strašni Huni, Lombardi, Avari vse nemške in taljanske in naše sedajne avstrijske dežele previhreli, in v katerim so se dva nemška naroda Franki in Burgundarji v sedajne francozke, razni slovenski narodi pa od izhodnih krajev v zahodne namreč v današne avstrijske, saksanske in prusovske dežele premaknili. O tistim žalostnim času je bilo veliko veliko ljudi pomorjenih in dokaj zemljištva v pušave spreoberneniga. Kadar se je preselovanje narodov pomirilo, so domorodci in ptuji naselniki zopet zapuščene zemlje obdelovati začeli, in to je de so blagovitejši gospodarji več dobili (pauper ubique jacet), in pridobljene zemlje zopet v svoj korist razdeljili. Pa osebna svobodnost je bila med ljudstam zmirej terdno deržana in nihče ni čez se družiga gospoda spoznal, kakor

prednika celiga naroda, namreč kralja, vojvoda, al kakor so ga imenovali, če ravno so blagoviti zemljolastniki, plemeniti šlahniki, grofi, knezi imenovani, tudi od prostiga ljudstva posebno čislani bili.

6) V osmim stoletju pa se je pod frankovskim kraljem Dragutinam Velikim vazalska al fevdalska zveza to je podložnost majhnih zemljolastnikov proti blagovitim posestnikom vplodila in kmalo na daleč po celi Evropi razširila. Dragutin je bil mogočni kralj, in je s svojim bojoželjnimi in hrabrimi Frankmi v kratkim vse taljanske in nemške in nekaj pozneje tudi vse slovenske dežele današnega avstrijskiga cesarstva frankovskemu kraljestvu podvergel, in frankovske naredbe in postave al nasilil al nagovoril; in tako imamo tudi fevdalske naredbe Frankam, to je Nemcam zahvaliti.

7) Vzrok fevdalskih naredb so bile vojske, Frankov nar ljubši opravila. Ta čas ni bilo stanovitnih vojskih armad; vsaki svobodni gospodar je od starine dolžan bil, sam in s svojimi odrašenimi tudi svobodnimi sinovi na vojsko iti in se z orožjem, živežam in s vsim potrebnim skozi celo vojsko iz lastniga premoženja previditi, zato je pa tudi vsaki svobodni vojak svoj delj v vojski pridobljeniga blaga al zemlje dobil. Pa kadar so se vojske na daleč razširile, de so vojaki več tednov al mescov od doma ostali, je tista stara navada in postava svobodnim posestnikom srednih al majhnih gruntov pretežka postala, niso zamogli več vojskih stroškov oskerbeti. Pridružili so se tedaj revnejši svobodni vojaki blagovitem, kateri so jih z orožjem in z vsim vojskimi potrebami previdili, jim tudi pridobljeniga blaga po primeri deljili, pridobljeniga zemljištva pa ne v svobodno last, temuč le v vžitek in proti temu, de so vžitniki taci zemelj kaj dohodkov davali. Razmero med samolastnim vojakom in pridruženikom so imenovali vazalsko al fevdalsko zvezo in dolžnost vazalskiga gospoda je bila svojiga vazala v celi vojski z vsim preskerbeti, ga braniti in tudi doma njegovo osebo, njegovo blago in zemljsko posestvo varovati, vazala dolžnost pa je bila svojiga vazalskiga gospoda v boj spremiti, se z njim vred bojevati in mu v vojski pokoršnost, doma pa hvaležnost za varstvo skazati. To se ljudem, ki so se v take zveze podali, nič težkiga zdelo ni, saj so v vojski tudi samosvojni vojaki vodje in prednike vbogati morali, varstvo domačije pa je vselej hvaležnosti vredno.

8) Ščasama so jeli vazalski gospodje lastne najete vojake po svojih gradovih deržati, prepričani, de se s izurjenim in navajenim vojšakom več opravi, kakor z ljudmi, kateri od pluga in od čede v vojsko gredo. Prostim vazalam je bilo to prav, ker jim ni bilo več treba samim v vojsko hoditi, razun v kakšni hudi sili. To de so pa vazali tudi morali kaj za najete vojake pripomagati, nekoliko z delam na grajskim polju, nekoliko z dokladami v prideljkih, take doklade pa so bile premenljive, zdaj večji zdaj manjši po potrebah.

9) Vazalam al kmetam niso bile take doklade nadležne in težke, zakaj z njimi so se dosti nadležnejši dolžnosti vojskovanja rešili, tudi tačas deržavnih davkov ni bilo in obene deržavne potrebe so vazalski gospodje iz lastniga premoženja in iz svojih dohodkov oskerbeli. Fevdalska zveza, namest težka in huda, je bila tačas tako povabljava, de se je dokaj

dokaj svobodnih zemljolastnikov v njo podalo, de so svoje samolastne svobodne zemlje vazalskim gospodam v varstvo ponudili in tako iz svobodnih lastnikov podložni vazali postali.

10) Veliko pomnoženje vazalov in najetih domačih vojakov je pa žlahnike kar silo mogoče storilo, in kolikor je njih moč in oblast rasla in se razširila, toliko nižje je padala in oslabela kraljeva in drugih vladarjev oblast, tako de zadnji skora družiga ni bila, kot senca mogočnosti. Vazalski gospodje niso vladarske oblasti kar nič več obrajali in postave so bile le za proste, podložne ljudi. Ta čas so se osnovali tisti samoboji, v katerih so si žlahniki sami pravico delali, med seboj bojevali se, eden družiga oplenili in ob primožnje pripravili. Ta čas je vladala med njimi samovoljnost in samosilnost, in ta čas so vazalski gospodje še tih malo svobodnih lastnikov al celih sosesk, katere se svojo staro svobodnost skerbno ohranivši v vazalstvo podali niso, v podložnost prisilili, svoje vazale ne več kot prijateljske pridružnike, temuče kot podložnike držali, njih doklade od vazalskih gruntov samovoljno povikševali, in zastran gruntnih doklad še mnogoverstne osebne dolžnosti tirjali, in zadnje svoje podložne za sužne imeli.

11) Vladarji so si res de prizadevali takim strašnim napakam v okom priti in prevzetne žlahnike oberzdati, pa kaj, ko so bili nezmožni, iskati je jim bilo treba naprej novo moč pridobiti in svojo oblast vterditi. Pervo sredstvo v ta namen je bilo, de so tudi vladarji lastne vazale in vazalske zemljiša ter svoje dohodke pomnoževali, in ker blagovitnejši vselej ložej še več pridobi, so kmalo mogočnejši od vsih drugih vazalskih gospodov postali. Drugo in nar važnejši sredstvo je bilo, de so vladarji po znajdenju smodnika stanovitne, samo od njih odvisne, vojne armade vpeljali, katere vselej pripravne svojiga gospoda vbogati, so pomoč mogočnih vazalskih gospodov nepotrebno storile. Po vterjeni svoji moči in oblasti so vladarji samosilnike vkrotili in samoboje odpravili, sčasama tudi stan podložnikov kolikor mogoče polajšali. Cesar Maksimiljan I. in Ferdinand II. so že razmere med grajšakam in podložnim enkoliko vredili in gruntne dolžnosti s cesarskimi ukazami ogradili. Marija Terezja je ukazala stanoviten Urbar narediti, v kateri se vse, kar podložnik gruntinemu gospodu po pravici dajati ima, zapiše, v ta namen so bili cesarski viksi uradniki odločeni, grajske pravice, ki se na pisane pogodbe al na stare vkorinjene navade opirajo, preiskati, in zarad v Urbar zapisanih dolžnosti so bili tudi podložniki vprašani, ako zamorejo kakšno krivico dokazati.

(Konec sledi.)

Volitve za dunajski velki zbor.

Spet bo v škofiji Loki volitev poslanca na Dunaj. Nič bi ne bil zavolj tega govoril. Ali, kaj se godi! To reč eni gosposki tihotapci skušajo v svoj prid in za svoj žep obračati. Zvedil sim, de po deželi lazijo možički, ko dihurji, kmeta slepiti, de bi jih voljil, ali pa tiste, ki so njihove baže, in de le ti možički so ravno nar huji vrage, nar huji sovražniki slovenske naše domovine. Zdaj nemorem dalje molčati. Slovenski možje! ali ste jih spoznali skrivne nemškutarje, podkopavce naše svobode, naše mlade sreče, ki se Vam prilizujejo? Ali zna biti, de bi take za poročnike našiga rodu zvolili? Glejte, kakoršni so, in kako govore! Od mladiga taka nemškutarska stvar je bila le vajena nemščino častiti, slovenšino pa, Slovenc, njih jezik in vse kar je Slovenskiga zaničvati. Od mladiga ta gospod ni več slovenskiga pregovoril, kakor kar je za jesti in za piti, le nemščina je bila njemu lepa, krasna in imenitna, po nemških postavah in šegah se je on redil z potu in truda, z solz in terpljenja Slovincov, ki so bili od Nemcov vklenjeni. Zdaj pa Vam kvasi hinave, de hoče za Vas delati in govoriti, de za Vas živi in umerje! Kaj Vi želite? Ali želite kaj družiga, kakor

de bi se stare nemške sužnosti znebili, de bi sami svoj prosti narod postali, de bi Vi, ne pa ptujci v naši lastni deželi sami gospodarji bili; zakaj le tako se Vam bo pravica godila v vsaki reči, le tako bote pomoči našli, ako je v svojim narodu išete. Zdaj pa bi Nemškutarja na Dunaj poslali! Nemškutarja, žlahtniga gospoda, ki Vašiga jezika ne zna, ki Vas v sercu zaničuje, z ustmi pa hvali, ki se za se boji, ako bi Vaše želje izpolnjene bile. Mislite, de bo on po Vaših željah delal? Nikdar! Golljufal Vas bo! Možje! kaj pa, ako bote golljufani? zapopadete neznano zgubo, ki z tega pride za Vas in deželo? Zdaj bi Vaš poslanc imel za odrešenje Slovincov se truditi, zdaj je tista zora nam zasvetila, ki jo nam morde pravični Bog nikdar več ne bo dal, ako jo zamudimo; in zdaj bi Vaš poslanc na Dunaju ta čas ne za dobro, ampak za hudobno delo rabil, on Nemškutar, bi ne govoril za odrešenje, timuč za pogubljenje Slovincov, on bi za se govoril, on bi hotel svoje že overženo veljavnost zopet po konci vzdigniti. Premislite, dragi očetje in bratje, kaj bi to bilo, ako bi po Vaši nemarnosti naš lep dom za vse prihodne čase spet nesrečen bil. Premislite žalost, revšino, jok in tegoto svojih vbogih otrok in otrokov otrok, premislite kako bi Vas nekaj prekljinjali v globočine pekla prihodni Slovinci, ako bi vedli, de ste Vi zdaj domovino prodali ostudnemu ptujcu.

Vas zarotim pri živimu Bogu, pri vsimu kar Vam je drago, pri materi Vaši Sloveni—nikdar, nikdar se ne udajte krivim prerokam, tistim, ki za nas nikdar niso marali, nikdar nič storili. Ne podajte se jim, ako bi se tako visoki in gosposki bili, ako bi se tako lepo govorili, še take obljube Vam dajali. Naj počenjejo kar hočejo, Vi jih ne poslušajte. Glejte, za koliko Vas cenijo! Plačati Vas hočejo z denarjem in z vinam, glejte clo svojo ženo je njih edin med kmete poslal. To je nesramno! Vi pa možki bodite. Ne kakor človek tu blizo Ljubljane, ki je tacimu ponujavcu že obljubil ga zvoliti. Slovenc se je dal vjeti!

Koga tedej volimo? boče rekli. Koga drugiga, kot dobriga, zvestiga, terdniga Slovence, ki je vsaj nekaj učen, zraven pa pravičniga serca. Ne vem Vam drugih nasvetvati, kot naše Novice. Zberite si eniga tistih domorodcov, ki so tam imenovani, kterimu nar bolj zaupate, postavim: g. doht. Dolencea na Dunaju, fajmoštra Vertovca, doht. Šporja, doht. Blajvajsja itd. Le to, preljubi Slovinci! za božjo voljo nikar sovražnika—le prijatla naroda slovenskiga volite!

V Ljubljani 20. dan Kimovca 1848.

Janez Bučar,
c. kr. fiškalni vradnik.

O d g o v o r.

V 22. listu Slovenije je vprašal g. K. kaj se to pravi, ki sim se jez Borošovimu predlogu zavoljo rabe jezikov v tukajšnjemu zboru pridružil.

Že v začetku je bilo v zboru vpeljano, de se nemški jezik rabi, ako ravno postava dana ni bila.—Med Dalmatinskimi poslanci so nekteri, ki nemškiga jezika nerazumejo, ti so tirjali, de bi se jim vsi predlogi in pogovori v laški jezik prestavljali. Koj so stopili tudi drugi na noge in so ravno to za Čehe, Poljake, Rusine tirjali. Modri g. Boroš na to pravi, kam bomo prišli, ako se to zgodi, kaki potroški bodo iz tega izvirali, ker bi tudi še drugi narodi hotli to imeti. Ker od jugoslavjanov ni bilo nič spomnjeno, sim se jez oglašil in sim djal: Borošovim besedam se tudi jez pridružim, ker on našiga jezika imenoval ni, torej smo mi med tistimi, ktere je on pod besedo „drugi narodi“ sastopil. Tudi iz krajske in štajerske dežele nas je okolj 17 poslancov in ako se drugim narodom imenovane prošnje spolnejo, tako se morajo tudi za našo deželo zavarvati. (Kaj se to pravi?) Doljak je pa v zadnim govoru mene zavoljo tega neprijazno prijel, ter

je rekel, de se čudi, kako poslanec iz krajske dežele kaj taciga tirjati more, ker vsi poslanci te dežele nemško razumijo. Ali ve g. Doliak, de bojo kmetje zmiraj take može volili, kteri nemški jezik razumejo, posebno, ker je on v svojim govoru zavoljo kmetijskih davkov povedal, de bi kmetje radi se odkupili, in de le Demagogi (to so prijatli ljudstva, ki se jim tako pravi) želejo, de bi se grajšinam nič ne povernilo? Tako se je poslanec Doljak za nas in naš jezik potegnil in g. K. mu slavo doni! (Kaj se pa to pravi?)

Desiravno poslanci iz krajske dežele nemški jezik razumejo, vender moremo maternimu jeziku ravno tisto pravico ohraniti, ktero Čehi tirjajo, ki tudi vsi v zboru nemški jezik razumijo.

Zdaj bom pa jez nekaj vprašal?

Kje je sedež vladanja? kter jezik je v sedanjih časih poglavitni med izobraženimi prebivavci našiga cesarstva? V nemškim jeziku se več delj zastopimo, ako ga pa trije ali štirje Dalmatinci ne razumijo, ni taka nesreča, kakor bi bila pa ta, ki bi hotel vsak poslanec le materni jezik rabiti. Ali bi ne bilo to zidanju babilonskiga turna enako, po kterimu bi državni zbor razpasti mogel? Ali bi ne bila to nar večji nesreča za prestol našiga Cesarja? Dokler smo v taki zavezi, moramo v zboru nemški jezik čislati, on nas veže z našim Cesarjam, kteriga krajski poslanci tako dobro spoštujejo, kakor taisti, ki so jih poslali.

Tako misli tisti Ambrož, ki vedno od ljubezni do slovenske narodnosti govori, kter pa zraven tega ne sovraži Nemca, zato ki je Neme, še manj pa za naprej, ki so v ravno te imenovane seji tudi Nemci poterjili, de mora vsaki jezik, tako dobro laški, kakor slovenski enake pravice imeti, zato je ta predlog g. Boroša od 244 poslancov poterjen bil, od 16 tih pa ne. Te pravice se pa poslužili ne bomo, zato de zbor razpadil ne bo. Čez vse Austrija. *)

Na Dunaju 18. Kimovca.

Ambrož.

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

Deržavni zbor je v seji 16. Kimovca, sklenil, de mora vsakteri zbornik, ki bi ministre kaj poprašati (interpelirati) hotel, popred svoje vprašanje napovedati in zapisati dati, tudi je odločil, vsaki teden le dve seji deržati, de bode odbor za ustavo ložeje delati zamogel. V ti seji je med drugimi Violand vprašal ministre: 1) ali je res, de ne smejo vsi ministri posebej, kakor bi teli, z cesarjem in sicer brez prič se pogovarjati, in ali je res med Cesarjem in odgovornim ministerstvom še neka tretja neodgovorna oblast; (na to je odgovoril Wessenberg: Ni res.)

2) ali je res, de so cesarjevi sklepi zastran Hervatov, zlasti pa odpis na bana Jela-

*) Kolikor se nam dozdeva, je rečeno vprašanje iz tega izviralo, ker dunajski časopisi besede poslancov le poverh, kakor pride, pobrane bravam podajajo, in je le tje merilo, zvediti, za kedaj de hoče častiti g. Ambrož enako pravico Slovincam prihraniti. Z pričjočim dopisam je pa to izjasneno, desiravno po naših mislih sem ne sliši opomba zastran drugiga govora, ki ga je od Slovincov sploh in tudi, kakor zremo, od svojih volivcov še pozneje enako čislani g. Doliak v zboru izrekel. Zamolčati pa vendar ne moremo, de nam v glavo neče, kako de more g. Ambrož Prazkiga poslanca tolikaj hvalliti, kteri se je v imenovanu seji nas Slavjane, tako mogočno večino v Cesarstvu, malimu ostanku nekdanjih Baskov na Francozkim primerjati derznil i ki je Nemeam perjenljivost (Nachgiebigkeit) očital, ravno kakor de bi Nemci že a priori naši gospodarji bili. Tudi bi nam žal bilo, ako bi gosp. Ambrož Borošovi, v ravno tisti seji razodetih, misel bil, de mora človek svobodo nad narodnostjo ceniti; zakaj ta beseda le plitvo znanost razkriva. Poslanec ne sme takih sklepov delati: Kaj je meni za narodovo čast in slavo, kaj je meni za to, naj ta ali uni jezik gospodari? saj znam jaz slovensko, nemško, francozko itd.; de le svoboda lepo cvete! — ampak misliti je treba na narod. Tudi mi se iskreno pridružimo besedam: Vse za Austrijo ali ne za takšno, kakoršna je dosihmal bila, in de drugačna postane, to je Vaša skerb in sveta dolžnost, slovenski poslanci!

Vredništvo.

čiča brez posvetovanja odgovornih ministrov storjeni, in

3) kakšnih misli de so ministri, ali sme kralj Hervaški Ogerskimu kralju in sicer brez sveta ministrov vojsko napovedati, pri kateri avstrijski cesar ne z enim ne z drugim ne derži; in kako de se misli v ti reči avstrijsko ministerstvo obnašati. Na te vprašanja so ministri obljubili, drugi dan odgovor dati.

Na Löhnerjovo opombo je zagotovil minister Bach, de bodo grašinske sodne gosposke znabiti že letas z cesarskimi nadomestjene.

Za družiga namestnika predsednikoviga je bil Lasser izvoljen.

Ministerstvo je na svitlo dalo razglas na kmete, v katerim napove, de imajo grašinske gosposke še v službi ostati, dokler se cesarske oblasti ne vpeljejo, in de se morajo dotistihmal tudi sodne takse in takse gruntnih bukev razun desetiga dnara še opravljati, ravno kakor vsi občinski skladi in prineski. —

Seja deržavniga zbora 19. Kimovca je bila narbolj viharina, ker je leva stran vso mero presegla; prašalo se je namreč, ali se ima poslaništvo ogerskiga naroda sprejeti ali ne. Upa se, de ne bodo sprejeti, in de se ne bode tako zbor na nepostavno, republikansko pot podal. (A. B. Z. W. Z.)

Slovenske dežele.

Terst 18. Kimovca. Naše majhno brodnitvo je po odhodu Albinita Benetke zopet obleglo in okoli in okoli zaperlo. Pred nekoliko dnevi je bila ladja (trabaccolo) z klavno živino v Benetke namenjena v pristanu (luki) zadržana in v Polo peljana, včeraj je bila druga taka ladjica zajeta, v kateri je bilo okoli 140 papežovih, za Benetke odločenih, dobrovoljcov.

Tukej je v zavetji ena francozka barka (Linienschiff) „Jupiter“ z 84 štuki 80 liber in ena korveta „Psyche“ kakor tudi ena angleška korveta; vender naših bojnih brodov kar nič ne motijo, iz tega se zamore soditi na njih namen.

Kakor sem iz več strani slišal, je bilo res od tukej, kakor Slovenija pove, 30,000 gold. Hervatam poslano, vendar ne od pravih Teržčanov, ampak skorej le od samih Slavjanov, zlasti od naših bratov iz Srbije in Dalmacie.

Kakor se je za terdno upati, se bode tukej v kratkim slavyansko berilno društvo ustanovilo; de bi vtegnilo silno koristno biti, to je očitno, ako se pomisli na veliko množico tu prebivajočih Slavjanov, na slavyanski bližni svet in na vzajemnost med Slovenci, Dalmatinci in Istrijanci. Laham se čedalje bolj oči odpirajo zastran nemških naklepov, želeti bi tedaj le bilo, de bi se laški in slovenski časopisi perazumeli in združeni proti Nemstvu delali.

Štajarsko.

Gradec. Odbor štajerskiga deželnega zbora je v seji 14. Kimovca sklenil, zoperstavo (protest) na ministerstvo in po njem na deržavni zbor poslati, v katerim se vpira vsakimu razdeljenju štajerskiga vojvodstva 1) po Löhnerjovim predlogu, de bi se vse dežele razrušile in celo cesarstvo v okrožja, kakor na Francozkim, razdrobilo; zato, ker bi centralizacija politiško življenje posamesnih dežel končala in tudi sploh blagovitnosti škodljiva bila; 2) po predlogu, narodopisno razdelitev vpeljati, ker so poslanci iz slovenskih krajev na deželnim zboru v Gradcu svoje želje razodeli, pri Nemcih ostati, in ker je za slovensko narodnost že s tem zadosti skerbjeno, de se bode celo vojvodstvo v dva nemška in eno slovensko okrožje razločilo.

Iz Gradca 11. Kimovca. Tukajšno demokratsko društvo bo deržalo v nedeljo veliko zbiraljše, v katerim se bode predlog storil, de bi se to društvo z štajerskimi Slavjani združilo, zlasti pak z društvam Slovenia imenovanim. Namen tega združenja bode vterjenje narodovlade (demokracie).

Hervaška in slavonska dežela.

Glavni stan Hodošan 14. Kimovca 1848. Sovražnik je sožgal pri Serdahelji most čez Muro in razrušil vse prevoze (Pletten) na ti reki. General Kempen je čez njo šel na štajerski meji. On varje levo stran (bok) armade in pride danas v Letenje. General-major Zeisberg, glava general-quartirmeisterstaba, je dobil sredstvo, ter je napravil most od ladij pri Letenji. Danas prejde čez-njo glavna vojska in prednja straža se bode pomaknila notar do Kaniže. C. kr. ogerske trume ali kardela, ki so proti nam stale, so se včeraj pod banovo zapoved podale z prošnjo, de bi se jim dovoljilo v Štajer oditi. Zapovedajoči general, ban, veli jim, de berž odidejo v Ormuž (Friedau) na štajerskim in de ondi pričakujejo dalje zapovedi c. k. vojn. ministerstva. Madžarska narodna straža in dobrovoljci bežijo pred nami, kar morejo. Preplašeni stanovavci se veselijo, de se jim ta derhal odpravi in iše varstva pri nas.

— Srednja naše armade je prišla dne 14. Kimovca po polne čez Muro, ter je ob 6 zvečer prišla v Letinjo, kjer je bil glavni stan v gradu Gr. Szaparja postavljen. Desiravno so se naši zavoljo pripravniga kraja zanašali na zoperstavo, je vendar niso najšli. Ljudstvo je mirno, ter začudjeno gleda imenitno stopanje vojskno; tukaj so nas pozdravljali z „eljenam“. — Jutri pride sem oddelik Kempenov, ki opravlja na levi strani. Oddelik Hartlieb, ki se na desnim boku obrača, se bo jutri pri Kotoribi čez Muro prepeljal, in se bo pri Kaniži z armado zjedini. V naših vlada nar boljši duh. —

15. dne je prišla naša vojska brez vsakiga zadržka v Kanižo, in 16. je naprej odšla v Kiš-Komarom. (Slav. J.)

Po novicah ravno prejetih od dne 17. Kimovca iz glavniga staniša bana Jelačića iz Kiš-Komarum pri Blatnim jezeru je bila hervaška armada čez Kanišo brez vsiga vpora do tam prišla. Madžarske narodne straže so se razkropile povsod. En regiment konjikov, in oddelik družiga regimenta konjikov ste se podala pod velitelstvo banovo.

General-major Teleki je pa mende zopet vodstvo proti banu prevzel. (Gr. Z.)

Česka dežela.

Praga 15. Kimov. Nj. Velič. Cesar je po svetu ministerstva zavkazal, de ima sodno preiskovanje zastran tako imenovaniga daleč razširjeniga punta zoper vse tiste, ki so le deležniki bili, ne pa začetrniki in glave, berž nehati, začetrniki pa se imajo očitni sodbi z persežnimi izročiti. Po tem vkazu je mnogo jetnikov zopet izpušenih. —

Študenti Pražkiga vseučiliša so bili od Nemcov povabljeni, poslance na shod v Vratislav (Breslau) poslati; to de oni niso po tem povabilu storili, marveč so sklenili, de se bode v Prago sbiraljše avstrijskih študentov razpisalo. Govorilo se bode na tem shodu o naslednjih rečeh:

1) Razmere (Verhältnisse) učencov na avstrijskih vseučiliših kakor udov vseučiliš k samim vseučilišam.

2) Razmere med vseučiliši in deržavo in pa med seboj.

3) Splohne razmere študentov.

4) Posvetovanje o novi šolni osnovi z lastnim pogledam na posamesne narodnosti na vseučiliših.

Tudi je sklenil odbor učencov Pražkih, vse evropejske vseučiliša povabiti, de bi svoje poročnike k letošni svečanosti petstoletniga spomina na ustanovljenje Pražkiga vseučiliša poslali.

Gg. profesorji latinskih šol v Pragi so oddali na ministerstvo protest dne 10. Kimovca zoper njegovo vredbo, de bi se za prihodno leto česki jezik samo dragovoljno učil od neplačenih učiteljev, v katerim se med drugimi

berejo te važne besede: Ker, (kakor ministerstvo v svojim dopisu sploh omeni,) česki jezik pri mnogih učencih, kakor tudi učencih ni prišel do tiste godnosti in omikanosti, katera se od naučeniga jezika sploh terja; ravno zato je toliko potrebniji v českim jeziku berž ko berž učence podučevati, in z tem tudi sam jezik daleč izdelovati in zbrusiti.

Vredništvo českich narodnih novin, ki ta vpor poda, pristavi sledečo opombo: Upamo in želimo, de se bodo Polaki in Slovenci skupaj z nami zoperstavili temu našo narodnost prikrajšajočimu in zato nepravničimu in škodljivimu ukazu ministerstva.

Ogerska dežela.

Glas, de je gr. Teleki s svojimi trumami odpadel in se z Jelačićem združil, je ogerski deržavni zbor tako omamil, de je koj deputacio zbora, iz 16 poslancev obstoječo, z ministram Deakam vred, poslati se namenil ne na kralja ne na ministerstvo, ampak na dunajski deržavni zbor, de bi, ko bi z očmi trenil, svoje sočutke do Austrie dokazal in, z eno besedo zbor premogel, očitno z Madžari zoper Hervate potegniti. Prišli so 17. Kimovca na Dunaj.

(A. Beil. z. Bl. W. Z.)

Pešta 15. Kimovca. Strah naših stanovavcov, de gre Jelačić proti glavnim mestu, je skoz le več. Vse se z orožjem obdaja, vse čaka serdito na sovražnika. Narodne straže so dobile od Batjana, ki je od palatina za predsednika noviga ministerstva izbran, povelje poglavitno mesto braniti. Štuki in vse drage reči so odpravljeni v budimsko terdnjavo.

Pešta 16. Kimovca. Včeraj ponoči je šlo poslaništvo iz deržavniga zbora k nadvorniku Stefanu, prosit ga, de naj vikši vodstvo armade proti Jelačiću, prevzame. Štefan je obljubil; dne 17. Kimovca je že šel k armadi, spremljen od generala Percela. Nadvojvoda je zboru rekel, de je kot pravi domorodec pripravljen za pravico vmreti. (A. B. z. Oest. Z.)

Iz Karlovca (dolniga) 9. Kimovca. Včeraj je prišlo patrijarhu Rajačiću pismo od Radeckiga, v katerim mu oznani, de je Dunajskimu ministerstvu predložil, de izbraniga vojvoda serbskiga generala Šuplička, od sedajne dolžnosti na Laškim odveže in Serbam pošlje, in zraven pravi, de bo pri Cesarju s vso močjo se potegnil, de se vse pravične želje serbskiga naroda izpolnijo, ker jih je kervavo zaslužil.

(Serbsk. Beogr. nov.)

Iz Zemuna 9. Kimovca. Sela Jabuka, Glogon, in Debeljača v Pančevačkim regimentu niso tele k nam se pridružiti. Več krat smo jih povabili, de saj v miru ostanejo, ker pa nič pomagalo ni, smo se jih lotili z orožjem. Nar veči dela smo imeli z Debeljačko, kjer so večidel Madžari, smo se z njimi tolkli blizo poldruga ure, dokler jim nismo sela iz štir strani zapalili; po temu so se še le raztekli v beg. (Serb. nov.)

Lombardsko-beneško kraljestvo.

Po nar novejših poročilih iz Milana od 14. t. m. se tam ni nič spremenilo. Mir in pokoj vladata. Milanska mladost, signori nobili (žlahtniki), kateri so do zdaj nazaj prišli, hočejo na vsako vižo sopet ljudstvo podšuntati. Vunder se ni treba bati, de bi jim ta reč pri sedanjih okolstava gladko stekla. Gotovost, de se bo primirje podaljšalo in de se kmalo terdniga mira nadjati smejo, po katerim vsi laški kmetje grozno hrepené, te terdovratne podpihovavce ob ves up pripravi. Naši armadi se pa vunder težko pri sercu stori, ko sliši, kako očitno zapeljana in še le premagana Milanska mladost govori, de pomoč le od noviga puntanja na Dunaji ali na Ogerskim pričakuje. — Ko je maršal Radecki zvedil, de so se Piemontezji iz Benetk vunder enkrat pobrali, je zapovedal, de se imajo piemontezki štuki iz Peschiere odpraviti.

Iz Tersta od 16. t. m. se zvé, de ste dve francozki bojni ladji v ondašujo zatočje došle. Popolni mir je vladal.

Nepolitiški del.

Nemškutar.

Valovje napne se, Slovenja ne spi,
Viharju grozivnimu brambe gradi,
In dvigne perute iz praha;
Pa kamor oberne jih lep samolet,
Zavira namembe ponemčen izmet,
Ki kita do križa mu maha.
Na tihama, brate, povedal ti bom,
O tebi sramuje slovenski se dom,
Sramuje se, votli nemškutar!

Germanja zatrobi, in kakor veljá,
Slovenja primerni odgovor ji da,
Se verlo in krepko obnaša;
V kavarnico stopi napihnjen kalin,
Se vogue prevzetno slovenskih novín,
Po dnevniku nemškemu praša.
Za tebe, budalo, nabrušen je meč,
Nikdar ne poljubi slovenka te več,
Zaverže te, votli nemškutar!

Posameznim tlačenju priti v okom,
Napravlja Slovenja zedinjen si dom,
In neče se v nemško stopiti;
Nasprotno modruje otujčen izbirk:
Zdaj ravno se prazi na nemškim ocvirk,
Hitimo deležni ga biti!
Slovenja, kovarnik, zavidljiva ni,
Zapovdi se ona devete derži,
Ter neče ga, votli nemškutar!

Slovenja slobodna potrebo spozná,
De šoli domačo besedo vpeljá,
Besedo slovenske gladko;
Ožuljen učitelj pa briše si znoj:
Kaj bomo tradirali, misli, oj! oj!
Sej nemamo druga ko pratko.
Učil je, ne zabi, slovenec modrost,
Ko glodal se neme je medvedovo kost,
Se našlo bo, votli nemškutar!

Visoko pomenlive barve velí
Nositi sinovam Slovenja po tri,
Rudečo in modro in belo;
Nasprotno ji sili nezvesti rojak,
Za modro rumeno, za belo oblak,
Terdivši de to bo slovelo.
Rudeča v ti družbi, prijatelj, je čert,
Rumena zavist je, in črna je smert,
Za tebe so, votli nemškutar!

Slovenja, ne bojte se, rešena je,
Junško namembe dosegla bo vse,
Odpadnika kljub je ne moti;
Le včasih oseréje ji serda kipi,
Iz čiste de matere snét se rodi,
In tako snetivea zaroti:
Ti tujcu nemarno si svoje predal,
Pod mizo njegovo boš trohice bral,
Podnožnica, votli nemškutar!

J. Koseski.

Serežan.

V slavjanskih in nemških novicah beremo pogosto kaj od graničarskih serežanov. Ker pa ti silni vojaki le ob posebnih perložnostih turške meje zapustijo, je gotovo veliko Slovincov, ki tih strašnih junakov našiga slavjanskiga naroda še nikdar vidili niso. De bi tedaj zvedli, kakošen vojšak de je serežan, ga jim hočem tukaj popisati. V Karlovcu sim jih dostikrat vidil, ino se z njimi pogovarjal. Serežan je navadno srednje pa čokate postave, serditiga ino pogumniga obraza, hoje ponosne ino velikih mustac. Na njegovim obrazu vidiš pogostim zaceljene praske od sovražniga orožja. Na nogah nosi opanke ino ožroge, če jezdi. Njegove hlače so široke, kakorsne nosijo Turki. Narejene so iz plavkastiga sukna. Pod kolenam so s trakam prevezane, de preveč ne mavhajo. Od kolena proti tlam so zmiraž ožji, in grejo pod členam v opanke. Okoli ledja ima usnjat pas, ki na širjavo skoraj poldrugo ped méri. Za pasam se mu sve-tite dve pistoli, ino na sredi med njima hanžar. Hanžar je ožster nož, ki je dobre mere komole dolg. Srajco ima pod vratam skoraj zmiraž odpeto. Toraj vedno gosle kaže. Na srajco pride lahki lajbélj, in poverh tega s černo kožuhovino obšiti pruštof, ki je tako dolg, de mu seže pod pas. Pruštofa nima skoraj nikoli zapetiga, ker derži veliko na to, de se mu pistoli in hanžar blisketajo za pasam. Poverh te obleke ogerne rudeč plajš, ki je vrezan ravno tako, kakor plajši bogoslovcev Ljubljanskih. Samo de ima zadej jezík iz rudečiga sukna, ki je dober vatel dolg in širok. Izad vrata mu gledate spet dve lépo okovani pistoli. Namreč éez vsako ramo ena.

Na glavi nosi rudečo pomlinčeno kapo. Éez glavo mu na dolgi cevki rudečkasta turška lula molí. V boji ima verh tega še puško. Ob kratkim serežan je, prav po pravici reči, ves v orožji. Toraj se ni čuditi, de ptujcam mravlje po herbtu hodijo, kadar jih vidijo.

Lépo orožje pa je tudi nar večí njegovo veselje, njegovo vsakdanje opravilo pa zalezovanje turških tolovajev in gorki boj z njimi. Tode vse to mu ne dela veliko sivih lás. Serežan je tako serčan, de se v pesmih poje od njega, de straha ne pozna. Koder jo hodi, si prepeva junaške pesme, de vse gromi, in se razlega éez hribe in doline. Brez orožja ga nikdar vidil ne boš. Pistola in hanžar sta njegova vedna tovarša. V orožji se rodi, v orožji hodi vse svoje žive dni, pa tudi večidel v njem umerje.

Če graničar postane serežan, mu je to posebna čast. Tode te časti ne more nihče deležen biti, če se ni že večkrat prav serčniga, premedeniga in zvitiga skazal. To pa zato mora biti, ker je njih poglavitna dolžnost na turški meji noč in dan turške tolovaje zalezovati: in jih nakresati, če se podstopijo stopiti na zemljo avstrijskiga cesarja. Menim, de se ne motim, če rečem, de so serežani cvet graničarjev, ino nar serčnejši vojšaki našiga cesarja.

L. Pintar.

Nekoliko trenutkov v Beligradu.

(Iz narodnih novín.)

Vidil sem tedej tudi mesto slavjanskiga juga — Beligrad. Ne dvomite zastran tega, de to je in bode mesto južniga Slavjanstva: Donava (Dunaj) od severa, Sava od zahoda, Donava zopet na izhod, historia slavna, kraj prijeten, živélj izhodni in zahodni v mnogostevilnih narodnostih predstavljen, zadnji sedež polovične vikši (suverenske) oblasti in metropolita pravoslavna (gerske vere)... ah, Beligrad ima vendar, kakor se reče, „prihodnost.“

Ko smo se vsedli v Zemlinu na ladjo, smo vzeli slovo od „švabskiga“ sveta. Švabskiga sicer v Zemlinu (Zemunu) dosti ni, razun nekteriga Kleidermacherja ali Kelnarja, pa tudi v Beligradu se le ti homunculi servire nati v Zdaniju t. j. v gostivnici pri Jelenu najdejo in nemšino melejo, kakor nežna cvetlica intelligencie, ki je zaslá, med pušave „barbarskih“, kakor Nemci pravijo, narodov. Tedej nemškiga tukej ni mnogo, ali Serbi imenujejo vse, kar je za Donavo in Savo, švabsko, zato ker taciga med ujimi ni.

Kadar smo se peljali okoli čardaka (stražna hiša) in čardak je bil prazen, brez stražnika, sem si mislil: Mili Bože! kako lep je ta svet, kjer človek sme éez vodo in éez meje, in mu ni treba devetero konsulov in desetero policajev z preslišanjem, protokoli, zapisi in podpisi; človek se vsede v čamac (ladjo) plača pol evancige, in se pripelja iz Zemlina do Beograda. „Oj talasi, mili ajte.“

Ko smo prišli k stoku Donave in Save, smo vidili različno barvo vode. Ali je Dunavo mutno! A Sava bistra. A zašto? Eh, švaba uvék muti (kali), je rekel brodnar.

Kadar smo se pripeljali bližej pod Grad, ki stoji nad vodo, kakor po priliki Višegrad nad Veltavo, smo imeli jako prijetni pogled na silne zidove terdnjavne in na 300 štukov, ki so iz vseh predorov na nas zejali. Turštvo je na ti strani od glave do pete vterjeno in oroženo proti razsvetljeni Evropi, kot proti nepraviciosti.

Mili Bože! kako je to čudno, de so nar-krasnejši kraji na svetu le s tem omadežvani, de so iz njih napravljene ternjave, ječe in mučirne človeštva. Kjerkoli se je kak lep verh vzdignil, ali pa sterma skala nad vodo: „hola!“ rekel je nekteri gerdun iz vitezov, knezov ali kraljev, „to je izbrano mesto, terdno, nepremagljivo; postavimo si na njem turne, de bi vidili na vse kraje, kjer bi bil za nas kaki plen, pod turne pa štuke in kosarne, de se teh ljudi znebimo, kterim bi se našo gospodarstvo ne ljubilo.“

Kadar smo prišli do bistre Save, je nam pokazal brodnar zatolčene kole po bregu. To je bil most, preden so bile turške vojske, takrat ni bilo treba prevožjati se. Bode že enkrat zopet.

Ko smo se do brega pripeljali, smo vidili turške vojake, kako lezejo okoli kanonov in na stražah. V evropejskim oblačili, v tesnih spodnicah so ti mozaki vsi krivi in hromi,

njih obrazi sicer niso divji, ali tumpasti in zraven napihnjeni, kakor de bi bili ravno Prago obropali.

Beligrad je na pol serbsk, na pol pa turšk. Serbsko mesto leži na zahodni strani gore (Vračar), turško na izhodni. Ali v življenji je drugači, izhod na serbskim in zahod na turškim kraji. Serbske hiše so velike, jasne, vesele, gredo naprej in lépo seme poganja v krasno prihodnost; turške hišce so ko hlevi tesne, temne, mračne, se pomikvajo nazaj in trohljivi ostanki razpadajo v gnoj.

Beligrad je za ptujca malo prijeten kraj. Serbsko mesto ima veliki prostor, ali malo življenja; na oddaljenih ulicah na Vračaru je še malo hiš in še manj ljudi. Turško mesto nasproti ima toliko štacun in koč, in toliko ljudstva, de si eden drugimu na peto stopajo; vsi rokodelci delajo, vsi kupci kupčujejo v odprtih štacunah na ulici; ali povsod je tiho, kakor zakon zavkaže, in eden z drugim le na tihama govori, kakor de bi mu naprej povedal jutrejšno revolucijo, od ktere se nihče vediti ne sme.

(Konec sledi.)

Pristavik.

Ko sim v Slovenii po besedah gospoda Majerja pravljico od kralja Matjaža bral, de takrat bo dobro na svetu, kadar bo tisti srečni veter popihnil, in bo tudi on z svojo zdaj spijočo armado spet vstal, mi je na misel prišlo in hočem tukaj pristaviti, kar sim jez, še več, še fantič na gorenskimi od tega čudniga moža slišal; kako je tisti popotnik od njega pripovedoval, ki je bil v skrivni čudni kraj zasel, kjer on počiva svojiga časa pričakovaje. Spremljal ga je neki orožovani soldat in mu je skazoval tiste podzemelske kraje: kjer kralj Matjaž z svojo armado počiva. Povedal je, de je vidil velike velike prostore in tudi neizrečeno lépo cerkev z lepimi altarji. Povsod, tudi v cerkvi, so ležale trume junških Soldatov v lepih verstah, in vsi so terdno spali, kralja Matjaža je vidil za mizo spijočiga sedeti, in njegova brada mu raste v kolobar okoli mize. Dvakrat mu je bila takrat že okoli in okoli mize prirastla in kadar mu v tretji okoli priraste, mu je spremljavec rekel, takrat bo on z svojo zdaj spijočo armado spet vstal. Na to se je on berž spet naprej domu podal in mislil je, de se je le malo tam pomudil, al kako se on domu pridši začudi, ker ni nobeniga človeka več poznal, vse je bilo doma že drugači in vsi ljudje že drugi, in po le tem je on sodil, de je v tistim kratkim času, ko se je on v Matjaževim stanovanji mudil, na zemlji moglo več ko 100 let preteči.

Podrebernicki.

Tretji spisek prineskov za brate Hrovate.

Gosp. J. N. Pfefferer v Celovcu	2 gold.	—	kr.
Gg. iz benediktinskiga samostana v Celovcu	3	n	10 n
Gosp. Adolf Hertl v Celovcu	3	n	10 n
Jožef Golob	—	n	40 n
Miroslav Kokail	—	n	40 n
Tomaž Janah	2	n	— n
Kanduš	1	n	— n
Kühnel	—	n	20 n
Einspieller	5	n	— n
Hoffman	1	n	— n
Janez Einher	2	n	— n
Vincene Wierer	1	n	— n
Jožef Kölich	1	n	— n
Neznan	1	n	— n
Gosp. H. G. Th.	2	n	— n
H. M.	—	n	40 n
R.	—	n	20 n
Haag	1	n	— n
Eduard Još	2	n	— n
A. F. Vidic	2	n	— n
Ferdinand Cerrer v Istrii	5	n	— n
Franc Suller v Kropi, za drage brate Ilirce	10	n	— n
Duhovna iz Šent Jurja poleg Kranja	19	n	— n
Gosp. J. K. iz Hoflein	2	n	— n
J. A.	3	n	— n
Maksimiljan Rumpler, faj-moster v Lipoglavu	4	n	— n
Skupej	74	n	30 n
Skupej z prvima spiskama	627	n	54 n
3 cekine in 5 frankov.			

Slovensko društvo v Ljubljani.